

VERTA PRISIMINTI PER UŽGAVĖNES

Burtai ir žaidimai

* Per Užgavėnes nuskinama vyšnių šakelių, jos atitinkamai pažymimos ir pamerkiamos į vandenį. Sakoma, kad tas, kurio suskintos šakelės iki Velykų pražįsta, greitai ištekės arba ves. To, kurio tik lapeliai išsiskleis, tais metais sau poros dar neras. Liūdniausia bus tam, kurio šakelės, sukrovusios žiedus, Velykų rytą juos numes (Šilalės rajono Nevočių kaimas).

* Šilalės rajono Kiaukų kaime Užgavėnių vakare kambaryje į eilę sudedamos įvairių žmonių klumpės. Po to paskutinė klumpė keliamą į priekį tol, kol viena klumpė išeina pro duris. Sakoma: tas, kieno klumpė „išėjo pro duris“, Velykų nebesulauks.

* Užgavėnių dieną susirenka mergaitės, paima tris lėkštes. Į vieną lėkštę įpila žemių, į kitą įdeda rūtų vainiką, į trečią – žiedą. Tada paeiliui mergaitėms užriša akis, paveda jas toliau nuo lėkščių, apsuka ir parodo, į kurią pusę eiti link lėkščių. Jei mergaitė pirmiausia paliečia lėkštę su žiedu – ji greitai ištekės, jei lėkštę su rūtų vainiku – liks jauna merga, jei prisiliečia prie lėkštės su žemėmis – artimasi mirties.

* Jei nori, kad vasarą gyvuliai ganykloje visada krūvoje būtų, po Užgavėnių vaisių šaukštų, peilių, šakučių neplauk, o surišk juos šiaudais ar juosta ir palik per naktį gulėti. Nuplauk ryte, bet gerai išsi-miegojęs (Pelenų dieną keliamasi ne anksti iš ryto, o gerokai įdienes).

* Per Užgavėnes reikia važinėti nuo kalniuko. Tikima, kad tas, kuris per Užgavėnes iškrenta iš rogių, sniege išsivilioja, žemei padeda iš pašalo išsivaduoti.

* Užgavėnių dieną įprasta laistytis vandeniu – nuo seno manyta, kad taip galima pagreitinti pavasarį ir žemės atgimimą.

Draudimai

* Jei Užgavėnių nešvęsi, tais metais nuo nelaimių neatsiginsi: gyvuliai išdvės, javai blogai derės, namiškiai sirgs, visokios kitokios negandos pristos (Girkalnis).

Nuotraukoje – Užgavėnių muziejaus (Plateliai) ekspozicijos fragmentas (Užgavėnių žydai lankosi sodyboje). Fotografė Danutė Mukienė

* Jei per Užgavėnes malsi – vėjai trobas plėšys (Kaltinėnai).

* Jei per Užgavėnes plaukų nešukuosi, utėlių neturėsi (Jurbarkas).

Orų spėjimai

* Jei Užgavėnių dieną saulėta – ruoškis, nes pavasarį reikės anksti sėti (Plungė).

* Jei Užgavėnių dieną lyja ar sninga – tais metais gerai augs javai, nežiūrint kur juos pasėsi (Žemaičių Kalvarija).

* Jei per Užgavėnes sausa – sėjos metu reikia būti atsargiam (Kretinga).

Parengė Albinas Tytuva

Nuotraukoje – Užgavėnių muziejaus (Plateliai) ekspozicijos fragmentas. Fotografė Danutė Mukienė